

TASA-ARVO-, YHDENVERTAISUUS- JA OSALLISUUSUUNNITELMA 2025-2029

Kval 24.11.2025

SISÄLLYS

- Johdanto
- Hausjärven kuntastrategia
 - Hausjärven kuntastrategian arvot
 - Hausjärven kunnan strategiset päämäärät
 - Kuntastrategiaa tukevat asiakirjat ja ohjelmat
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
 - Syrjintä
 - Turvallisen tilan periaatteet
- Osallisuus
 - Osallisuus kunnan palveluissa
- Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden huomioiminen palveluissa
- Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutuminen Hausjärven kunnassa
 - Kuntalaisten kokemus tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutumisesta
- Vammaisneuvosto
- Tavoitteet ja toimenpiteet 2025-2029
- Suunnitelman seuranta ja arviointi
- Tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja osallisuussuunnitelman laatijat
- Käsittely toimielimissä

JOHDANTO

Hausjärven kunnan tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja osallisuussuunnitelman tavoitteena on lisätä kuntalaisten tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä edistää hausjärveläisten hyvinvoivaa ja turvallista arkea. Suunnitelmassa käsitellään tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutumista päätöksenteossa, palveluissa ja muussa kunnan toiminnassa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen sekä kuntalaisten osallisuuden tulisi näkyä kunnan kaikessa toiminnassa niin päätöksenteossa, asioiden valmistelussa, kuntalaisten palveluiden järjestämisessä kuin talouden ja toiminnan ohjauksessa ja johtamisessa. Kunnan luottamushenkilöillä ja työntekijöillä on keskeinen rooli kuntalaisten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäjinä ja osallisuuden varmistajina. Yhdenvertaisuuden huomioiminen tulisi olla toimintatapa, jonka kautta lisätään kunnan palveluiden laatua.

Tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja osallisuussuunnitelma kerää yhteen kunnan tavoitteet kuntalaisten tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämiseksi vuosille 2025–2029. Esitetyt tavoitteet ovat yhteydessä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja suunnitelman vuosittainen seuranta toteutetaan osana kunnan hyvinvointiraporttia.

Kuntalaiset ovat osallistuneet suunnitelman laatimiseen vastaamalla vuonna 2025 toteutettuun hyvinvointikyselyyn. Kunnan valtuutetut ja varavaltuutetut osallistuivat kahteen työpajaan, joissa he pystyivät osallistumaan suunnitelman tekoon.

JOHDANTO

Kuntien tärkeimpiä tehtäviä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kestäväää kehitystä kunnassa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä syrjinnän ehkäisy ovat kuntien lakisääteisiä velvoitteita. Myös kuntalaisten osallisuudesta säädetään Kuntalain 22 §: ssa: asukkailla ja palveluiden käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan (Kuntalaki 420/2015; Kuntaliitto 2022).

Kuva: Priscilla Du Preez, Unsplash

HAUSJÄRVEN KUNTASTRATEGIA

Kuntastrategia perustuu [Kuntalain](#) 37 §:n mukaisesti arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien hoitamiseen.

Visio, toiminta-ajatus ja arvot

Hausjärven kunnan visiona on olla ihmisläheinen ja palveluvoimainen kunta. Visio perustuu muun muassa osallistavaan vuoropuheluun kuntalaisten kanssa päätöksenteon valmistelussa ja toimeenpanossa. Palveluvoimaisuuden takaavat hyvät ja toimivat kunnan järjestämät palvelut.

Toiminta-ajatus

Hausjärven kunta on vahvojen kylien muodostama yhteinen kotimme, joka tarjoaa luonnonläheistä ja turvallista elämää. Täällä jokaisella on mahdollisuus luoda itselleen hyvä elämä. Tarjoamme luonnonläheistä, kylämäistä ja turvallista asumista monipuolisten kulkuyhteyksien ja riittävien lähipalveluiden äärellä. Haluamme painottaa jokaisen kuntalaisen osallistumista ja aktiivisuutta. Hausjärvi on hyvä paikka asua ja tehdä töitä.

Kuva: Diego PH, Unsplash

HAUSJÄRVEN KUNTASTRATEGIAN ARVOT

Hausjärven kunnan arvot ovat **ihmisläheisyys, turvallisuus ja aktiivisuus**.

Ihmisläheinen on sitä, että jokainen kuntalainen on meille tärkeä, kehittäminen ja suunnittelu ovat osallistavia, pienessä kunnassa tunnemme toinen toisemme sekä kunta ja sen palvelut ovat helposti jokaisen tavoitettavissa.

Turvallinen tarkoittaa, että Hausjärvellä on hyvä asua ja elää, toimivat palvelut, turvallinen ympäristö, jossa korostuvat puistot sekä monimuotoiset viheralueet ja liikkumismahdollisuudet, vastuullista ja oikeudenmukaista päätöksentekoa sekä avointa viestintää.

Aktiiviinen tarkoittaa elinvoimamyönteisyyttä, maankäyttöpolitiikalla ja kaavoituksella varmistetaan, että kaikkialla kunnassa voi asua ja yrittää, yritysvaikutusten ja kestäväen kasvun huomioimista päätöksenteossa, rohkeutta ja tulevaisuudenuskoa sekä osallistumiseen kannustamista niin kuntalaisten kuin henkilöstön osalta.

Kuva: Lina Trochez, Unsplash

HAUSJÄRVEN KUNNAN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Kehittyvä kunta

Hausjärvi on hyvä yritys- ja asuinpaikka. Monipuolinen tonttitarjonta ja neljä taajamaa mahdollistavat luonnonläheisen ja turvallisen asumisen edellytykset. Hyvä saavutettavuus luo erinomaiset edellytykset työllistymiselle ja yrittämiselle.

Me tarjoamme mahdollisuudet hyvään elämään

Kunnalliset palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hausjärvi on turvallinen kunta asua ja elää, joka tarjoaa laadukkaat koulutus, vapaa-aika ja kulttuuripalvelut.

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Hausjärvellä on helppo osallistua ja vaikuttaa. Kuntalaisille ja alueen muille toimijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua hyvinvoinnin, palvelujen ja viihtyvyyden lisäämiseen. Viihtyisä, turvallinen ja tapahtumarikas asuinympäristö luodaan yhdessä.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT ASIAKIRJAT JA OHJELMAT

- Hyvinvointisuunnitelma
- Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi
- Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- Valmiussuunnitelma
- Opetussuunnitelmat (esiopetus, perusopetus, lukio)
- Oppilashuoltosuunnitelma
- Poissaoloihin puuttumisen malli perusopetuksessa
- KiVa Koulu -ohjelma
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- PIKI -toimintamalli
- Seudullinen kotouttamisohjelma
- Seudullinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Turvallisuussuunnitelma
- Elinvoimasuunnitelma

Kuva: Hausjärven kunta

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Suomen perustuslain (731/1999) mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltä eri elämänaluilla (Kuntaliitto 2019: 6).

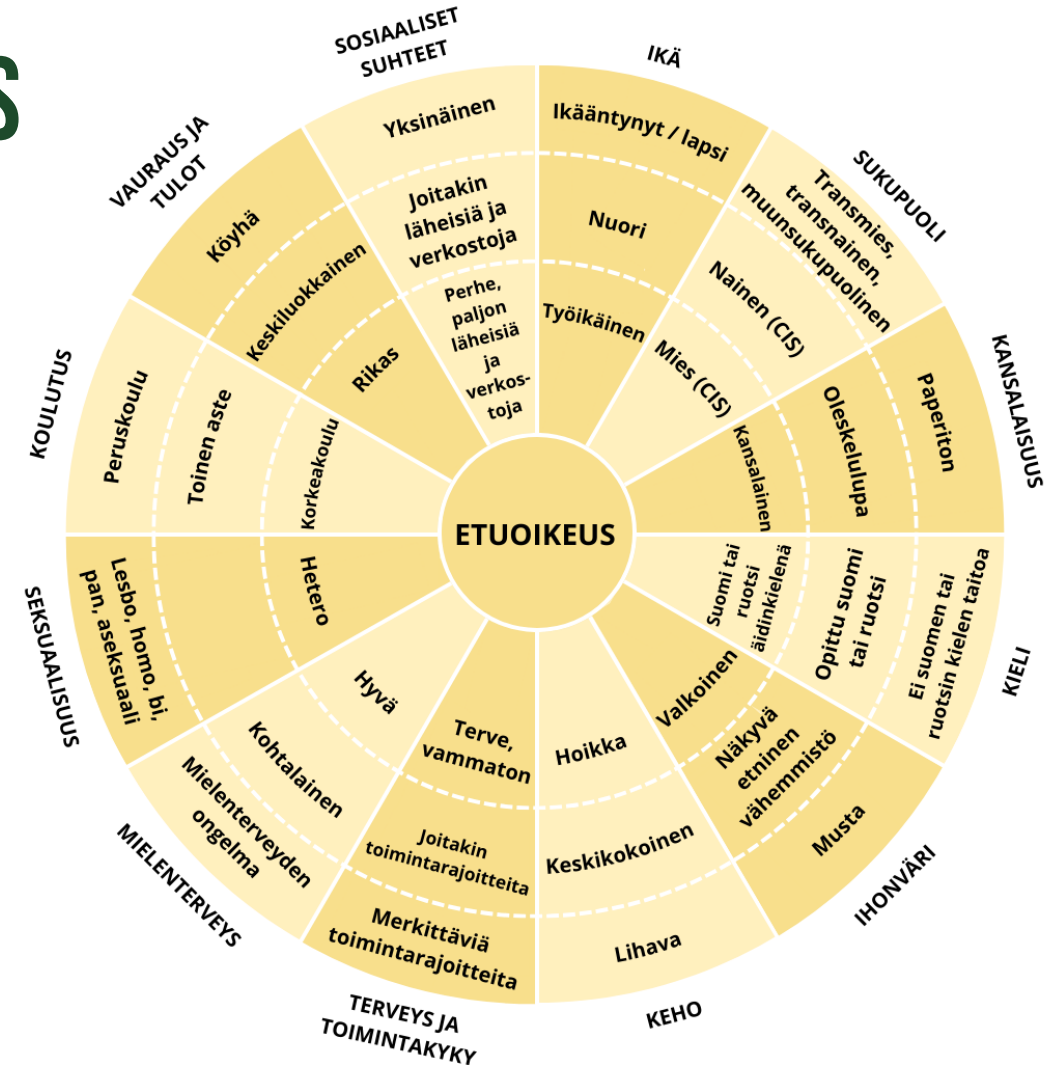
Tasa-arvolaki (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) koskee kunnan kaikkea toimintaa, päätöksentekoa, hallintoa, palveluita sekä kuntalaisia. Laki kieltää syrjinnän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella. Tasa-arvolaisissa kiellettyä syrjintää on lisäksi seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä sekä käsky tai suora ohje syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Laki kieltää syrjinnän iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Molempiin lakeihin sisältyy viranomaisen velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Yhdenvertaisuuden toteutumista voi tarkastella myös etuoikeuksien kautta. Etuoikeuskehä (kuva 1) auttaa tarkastelemaan erilaisten tekijöiden vaikutusta yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Mitä lähemmäs henkilö asettuu kehän keskiosaa, sitä paremmat mahdollisuudet hänellä on osallistua ja toimia palveluiden asiakkaana. Etuoikeuskehä auttaa huomioimaan ja tunnistamaan yhdenvertaisuuden ja osallistumisen toteutumista ja edellytyksiä, esimerkiksi erilaisia palveluja ja toimintoja suunniteltaessa.

THL:n Etuoikeuskehä (THL 2022, <https://blogi.thl.fi/toteutuuko-yhdenvertaisuus-uusissa-alueellisissa-rakenteissa>)

SYRJINTÄ

Syrjintä tarkoittaa henkilön kohtelua huonommin jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi. Syrjintä voi olla välitöntä tai välillistä, häirintää, erilaisia syrjiviä ohjeita tai käskyjä, kohtuullisten mukautusten epäämistä. Syrjivä puhe loukkaa ihmisarvoa. (Kuntaliitto 2019.)

Yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyy haasteita erityisesti silloin, kun henkilö kuuluu useampaan eri vähemmistöryhmään. Syrjinnälle erityisen alttiita ovat henkilöt, jotka kuuluvat sellaisiin ryhmiin, joihin kohdistuu negatiivisia stereotyyppioita. Esimerkkejä eri väestöryhmien kohtaamasta syrjinnästä löytyy viereisestä kuvasta.

Esimerkkejä eri väestöryhmien kohtaamasta syrjinnästä (mukailten Oikeusministeriö)

TURVALLISEN TILAN PERIAATTEET

Hausjärven kunnassa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita. Turvallisen tilan periaatteet koskevat paitsi kunnan palveluita, myös kuntaorganisaatiota toimialoista toimielimiin.

Turvallisen tilan periaatteilla edistetään yhdenvertaista ja kunnioittavaa ilmapiiriä. Tavoitteena on ehkäistä syrjintää, ennakkoluuloja, arvostelua ja häirintää. On tärkeää, että jokainen voi tuntea olonsa arvostetuksi ja turvalliseksi, ja että kaikki yhdessä luovat tilaan avoimen ilmapiirin.

Hausjärven kunnan turvallisen tilan periaatteet:

1. Kunnioita toisen henkilökohtaista tilaa, itsemääräämisoikeutta, mielipiteitä, uskomuksia, kokemuksia ja eriäviä näkökantoja.
2. Älä ole hyökkäävä, pilkkaa, ivaa tai halvenna ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi.
3. Anna kaikille tilaa osallistua keskusteluun.
4. Vältä tekemästä oletuksia ulkonäköön tai toimintaan perustuen.
5. Kuuntele ja ole ennakkoluuloton muiden mielipiteille ja puheenvuoroille.
6. Jos loukkaat muita, pyydä anteeksi.
7. Muuta käytöstäsi, jos sinulle on huomautettu asiasta.

OSALLISUUS

Osallisuus tarkoittaa kuulluksi ja ymmärretyksi tulemistä sekä mahdollisuutta vaikuttaa omiin ja yhteisiin asioihin. Osallisuuden kokemus on tunnetta, joka syntyy, kun kokee olevansa osa jotakin ja ilmenee esimerkiksi luottamuksena, yhdenvertaisuutena ja arvostuksena. Osallisuuden kokemukseen sisältyy elämän hallittavuus, luottamus tulevaan, omat käsitykset mahdollisuuksista osallistua itseä koskevaan päätöksentekoon sekä yhteenkuuluvuuden ja merkityksellisyyden tunne. Osallisuustyö voidaan nähdä myös keinona lisätä yhdenvertaisuutta.

Mitä on osallisuus?

OSALLISUUS

Kuntalaisten osallisuuden keskiössä on vaikuttamisen mahdollisuudet eri osallisuuden tasoilla. (Valtioneuvosto, 2002)

- **Tieto-osallisuus**
 - Tuotetaan riittävää, selkeää ja monikanavaista tietoa palveluista ja osallistumisen mahdollisuuksista.
 - Asukkaalla on oikeus tiedon saamiseen ja tuottamiseen.
- **Suunnitteluosallisuus**
 - Käytetään erilaisia tapoja osallistua toimintaan ja palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.
 - Asukas osallistuu itseään (ja asuinympäristöään) koskevan toiminnan ja palvelujen suunnitteluun.
- **Päätösosallisuus**
 - Tarjotaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua päätöksenteon valmisteluun ja päätöksentekoon.
 - Asukas osallistuu itseään tai esim. asuinaluettaan koskevan päätöksenteon valmisteluun ja päätöksentekoon.
- **Toimintaosallisuus**
 - Tuetaan ja mahdollistetaan konkreettinen osallistuminen
 - Asukkaan omaa toimintaa ja konkreettista osallistumista omassa lähiympäristössään.

Kuva: Nathan Anderson, Unsplash

OSALLISUUS KUNNAN PALVELUISSA

Tieto-osallisuus	Suunnitteluosallisuus	Päätösosallisuus	Toimintaosallisuus
Julkiset esityslistat ja pöytäkirjat	Verkkokyselyt, palautekyselyt	Lakisääteinen kuuleminen, kuulemistilaisuudet	Yritys- ja yhdistysyhteistyö, yhdistysavustukset
Valtuuston kokousten striimaus (YouTube)	Vammaisneuvosto	Osallistuva budjetointi	Tapahtumat
Palautekanava	Nuorisovaltuusto, lapsiparlamentti	Luottamushenkilöt ja toimielinpäätökset	Kohtaamispaikat: Kirjasto, nuorisotilat, Ohjaamo, nuorten työpajatoiminta, Kansalaisopisto
Kotisivut	Vanhusneuvosto	Nuorisovaltuutetut	Kesätyösetelit nuorille, kunnan kesätyöpaikat nuorille
Some-kanavat	Ota kantaa.fi	Viranhaltijat ja viranhaltijapäätökset	Lasten vaalit
Infonäytöt, ilmoitustaulut	Yhdistysyhteistyö	Kuntavaalit	
Kirjaamo, Palvelupiste	Kuntalaisaloite		
Suomi.fi	Päätösten ennakoarvioinnit		
Asukaslehti	Vaikutusten arviointi		

Osallisuuden toteutuminen eri tasoilla Hausjärven kunnassa

TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN HUOMIOIMINEN PALVELUISSA

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöskentelyssä tulee kiinnittää erityistä huomiota väestöryhmiin, jotka ovat syrjinnän vaarassa. Lapset ja nuoret, ikääntyneet sekä vammaiset jätetään useammin ulkopuolelle heidän asioitaan koskevasta päätöksenteosta. Vammaisten henkilöiden osalta tavanomaisimpia haasteita on tilojen saavutettavuus ja esteettömyys sekä tiedon puute vammaisten henkilöiden erityistarpeista palveluita ja toimintoja suunniteltaessa. (Oikeusministeriö.)

Monikulttuurisuus näkyy yhä enemmän ja kunnan palveluiden asiakkaana on entistä useammin erikielisiä ja erilaisista etnisistä taustoista tulevia henkilöitä.

Myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvien tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja osallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Erilaisien vähemmistöjen edustajat ja erityisen haavoittuvaisessa asemassa olevat henkilöt kohtaavat herkästi syrjintää erilaisissa palveluissa, asumisessa ja opinnoissa.

Osallisuuden toteutumiseen vaikuttaa myös heikommassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevien osallisuus. Heikoimmassa asemassa olevien osallisuuden toteutumisessa esimerkiksi järjestöillä on merkittävä rooli. Osallistuminen on mahdollista, kun toiminta on vuorovaikutteista. Kuntalaisten osallistumisen keinoja on esimerkiksi osallistuva budjetointi, asukkaiden tarpeista lähtevä palveluiden kehittäminen ja kumppanuuspöytä. Kunnan selkeä viestintä kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksista on keskeisessä roolissa osallisuuden toteutumisessa. (Kuntaliitto 2020.)

TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN HUOMIOIMINEN PALVELUISSA

KUNNAN PALVELU	TOIMENPITEET
Nuorisotoimi	Nuorisotilojen tilapalaverit, turvallisen tilan periaate, työntekijöiden koulutukset, nuorisovaltuusto, toimintaa jokaisessa taajamassa (nuorisotilat ja koulut), palautekyselyt ja lasten vaalit.
Liikuntatoimi	Liikuntaryhmät eri väestöryhmille, liikuntatilat, liikuntaneuvonta ja -lähete, Kaikukortti, maksuton kehonkoostumusmittaus, ikäihmisten uimaliput
Kansalaisopisto	Kurssien avoimuus kaikille, kursseja eri kylillä, kurssien eri ikäisille ja eri kohderyhmille, edulliset kurssimaksut, maksuttomat kirjailijavierailut ja kansalaistaitoluennot, Kaikukortti, opettajien koulutus, aihepiireiltään monipuoliset kurssit, kysely tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta koskevat kysymykset kurssien palautekyselyissä
Varhaiskasvatus	Hausjärvellä on sekä kunnallista että yksityistä varhaiskasvatusta. Päiväkodit, perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito; palvelut ovat saatavilla neljässä taajamassa. Varhaiskasvatuksessa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat toimipaikoissa ryhmäkohtaisesti. Osallisuus toteutuu huoltajien kohdalla päivittäisissä kohtaamisissa ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen ja päivittämisen yhteydessä. Lasten osallisuus toteutuu päivittäin arjen tilanteissa: mahdollisuus tehdä valintoja, osallistua ja kertoa mielipiteensä. Pienimmät lapset käyttävät kuvia kommunikoinnin apuna
Perusopetus	Opetussuunnitelmat säätelevät toimintaa ja niissä on huomioitu kyseessä olevat asiat, Hausjärvellä on panostettu erityisopetuksen resursointiin ja tällä tavalla on mahdollistettu useammalle oppilaalle opetus hänelle soveltuvassa ryhmässä – oikeus oppimiseen toteutuu, Nepsy- ja kouluvalmentaja parantavat mahdollisuuksia oppimiseen, koulunuorisotyön lisääminen, yksiköissä toimii oppilaskunnat ja vanhempaintoimikunnat, lapsiparlamentti toiminta on alkanut vuonna 2024, säännölliset oppilashuollon kokoukset ja henkilöstökokoukset.
Kirjasto	Eri ikä- ja väestöryhmien huomioiminen kirjaston peruspalveluissa ja tapahtumissa, esteettömän asioinnin mahdollistaminen, maksuton tilavaraus, kattavat digitaaliset palvelut.
Tekninen toimi	Tilojen, väylien ja kunnan hallinnoimien paikkojen esteettömyys ja saavutettavuus, osallistuva budjetointi, asiakaskyselyt, turvallisuussuunnitelman toimet.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Hyvinvointikysely, HYTE-kyläkierrokset, Kaikukortti, viestintä ja tapahtumat.
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Kyläkierrokset, kunnanviraston palvelupiste, viestintä, kirjaamo, kotouttamispalvelut, yritysvierailut, yritysneuvonta, seudullinen We speak gay-kumppanuus ja juttuvinkit, hakijoiden tasavertainen kohtelu, yhtenäiset käytännöt, laaja-alaisiin kysymyksiin yhden vastauksen periaate, ratkaisuhakuinen palvelu. Tasapuolinen kunnan ja palveluiden kehittäminen. Viranomaispalvelun hyvä saavutettavuus. Turvallisen tilan periaatteet.
Ruoka- ja siivouspalvelut	Kouluruokakysely vuosittain, toiveruokapäivä

TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN TOTEUTUMINEN HAUSJÄRVEN KUNNASSA

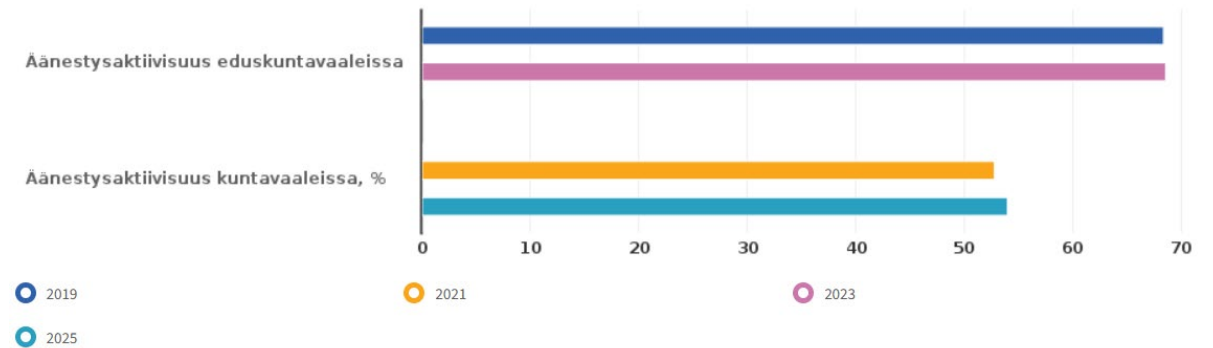
Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutumisesta kunnassa on saatavilla hyvin vähän virallista tilastotietoa.

Konkreettisin tapa mitata osallisuutta on seurata eduskunta- ja kuntavaalien äänestysaktiivisuutta. Hausjärvellä äänestysaktiivisuus on kasvanut hieman edellisissä vaaleissa.

Kunnan omista kyselyistä asukaskokemuskyselyyn vastasi 373 kuntalaista ja hyvinvointikyselyyn 323 kuntalaista.

Asukaskokemuskysely järjestettiin ensimmäistä kertaa, joten vertailulukua ei ole. Hyvinvointikyselyn vastaajamäärä laski ensimmäisestä kyselystä 150 vastauksella.

Lasten ja nuorten osallisuudesta saadaan tilastotietoa kouluterveyskyselyn kautta. Kouluterveyskyselyn tuloksia käsitellään tarkemmin Hausjärven kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.

https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/kaavio?indicator=s_Y1tdY1BAA=®ion=8wAA&year=sy5zszbX0zUEAA==&gender=t&t=bar

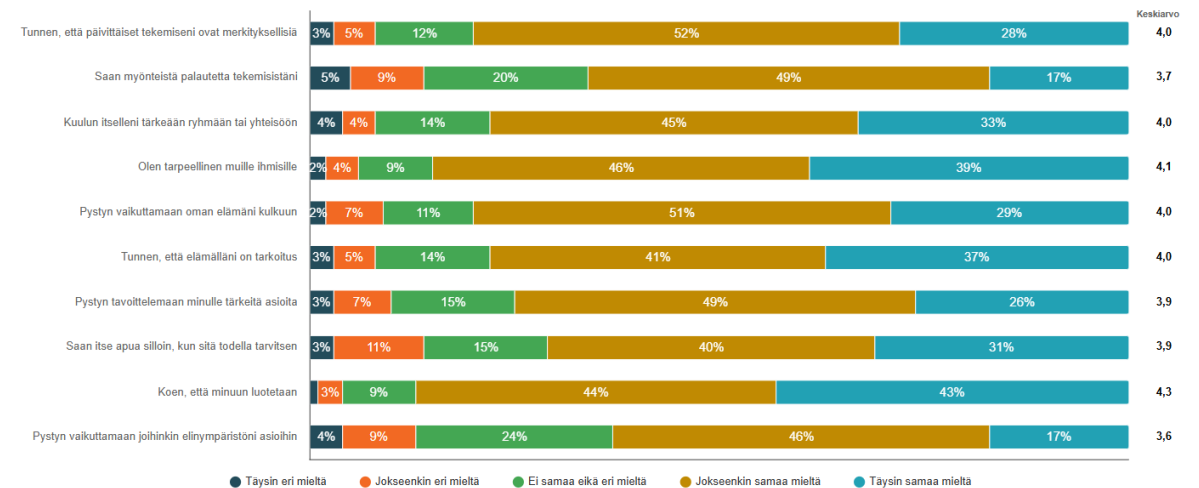
KUNTALAISTEN KOKEMUS TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN TOTEUTUMISESTA

Hausjärven kunta järjesti kuntalaisille hyvinvointikyselyn vuonna 2023 ja 2025. Vuonna 2023 kyselyyn vastasi 5,9 % kuntalaisista ja vuonna 2025 4 %.

Hyvinvointikyselyssä selvitetään muun muassa kuntalaisten kokemusta yhdenvertaisista palveluista ja osallisuuden kokemuksesta.

Kyselyssä käytetään [THL:n luomaa osallisuusindikaattoria](#), mikä mittaa ihmisten osallisuuden kokemusta. Hausjärvellä osallisuusindikaattorin pistemäärä on molempina mittauskertoina ollut 75, mitä voidaan pitää hyvänä tuloksena.

Mitä mieltä olet seuraavista osallisuuden väittämistä? Merkitse jokaisen väittämän kohdalla se vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten omaa kokemustasi.
Vastaajien määrä: 323

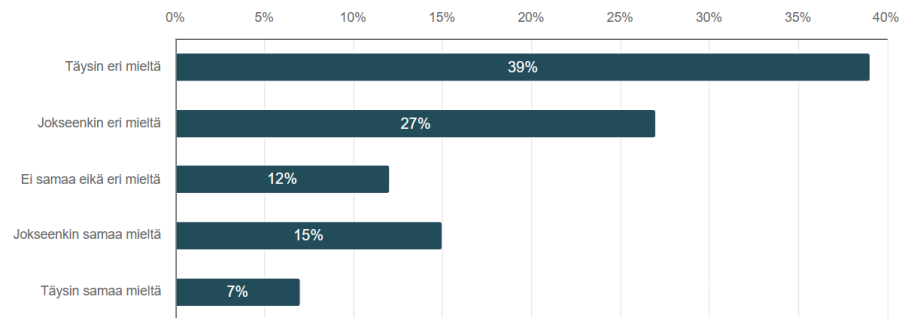
THL:n osallisuusindikaattorin tulokset 2025.

KUNTALAISTEN KOKEMUS TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN TOTEUTUMISESTA

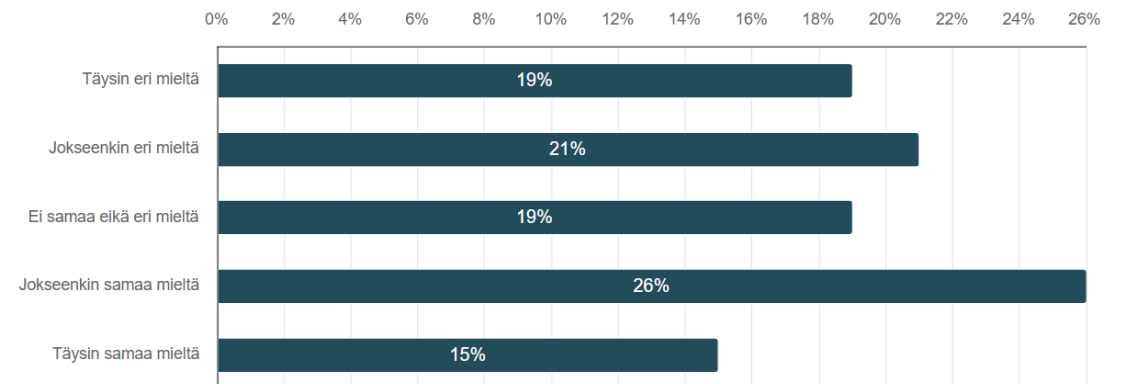
Hyvinvointikyselyssä 22 % vastaajista koki itsensä ainakin jossain määrin yksinäiseksi. Yksinäisten määrä kasvoi kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2023.

Hausjärvi on suurien etäisyyksien kunta. Kulkuyhteyksissä on kehitettävää ja se näkyy myös hyvinvointikyselyn vastauksissa. 40 % vastaajista on sitä mieltä, etteivät kulkuyhteydet mahdollista oman arjen hoitamista. Tyytymättömyys kasvoi vuodesta 2023 yhden prosenttiyksikön.

Koen itseni yksinäiseksi?
Vastaajien määrä: 323

Kulkuyhteydet mahdollistavat oman arkeni hoitamisen?
Vastaajien määrä: 323

KUNTALAISTEN KOKEMUS TASA-ARVON, YHDENVERTAISUUDEN JA OSALLISUUDEN TOTEUTUMISESTA

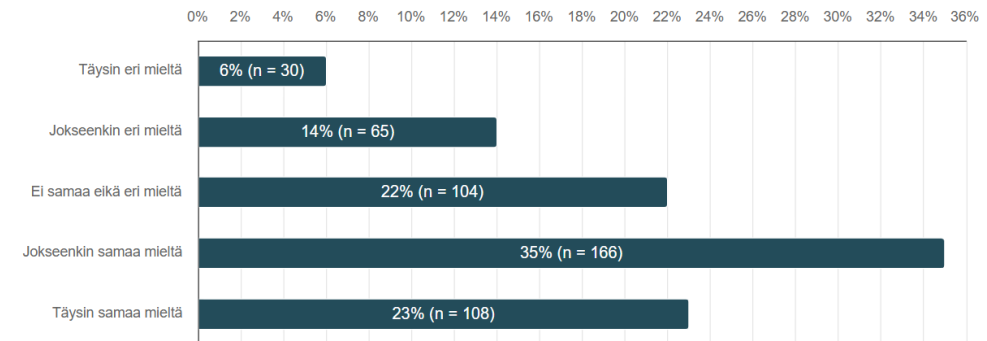
Hausjärven kunnassa tehdään vuoden 2024 ja 2025 aikana esteettömyyskävelyitä jokaisessa taajamassa.

Hyvinvointikyselyssä 20 % mielestä oma asuinympäristö ei ole esteetön. Esteettömyysasioihin tulee kiinnittää kunnan palveluita järjestettäessä jatkossakin erityistä huomiota.

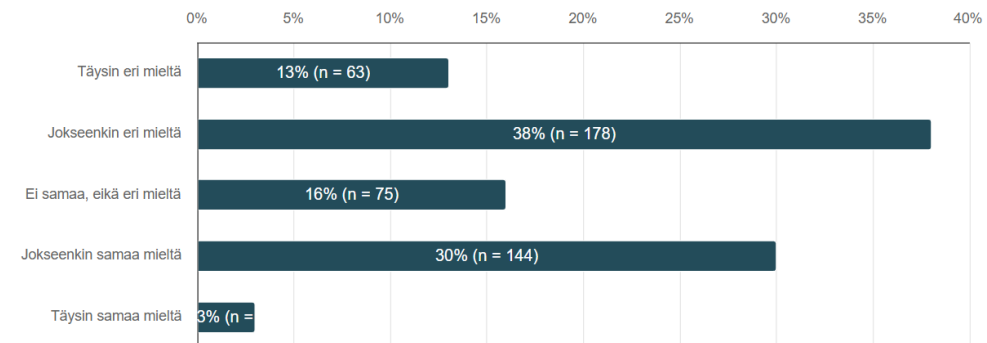
Pitkien välimatkojen vuoksi myös palveluiden saavutettavuus jakaa kuntalaisia. 51 % hyvinvointikyselyyn vastanneista kokee, etteivät palvelut ole helposti saavutettavissa Hausjärvellä.

Vapaissa palautteissa korostettiin taajamien tasapuolista huomioimista palveluita järjestettäessä. Myös kulkuyhteyksien, julkisen liikenteen ja esteettömyyden parempaa huomioimista toivottiin.

Koen, että asuinympäristöni on esteetön?
Vastaajien määrä: 473

Palvelut ovat Hausjärvellä helposti saatavilla ja saavutettavissa?
Vastaajien määrä: 473

VAMMAISNEUVOSTO

Kunnallinen vammaisneuvosto on vammaisyhdistysten, viranomaisten ja päätöksentekijöiden yhteistyöfoorumi. Vammaisneuvoston tehtävänä on vaikuttaa kunnalliseen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan kaikilla hallinnonaloilla. Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja. Tavoitteena on, että vammaisten henkilöiden oikeudet toteutuvat.

Hausjärven kunnanhallitus, sivistys- ja hyvinvointilautakunta ja tekninen lautakunta nimeävät jäsenen vammaisneuvostoon. Paikallisjärjestöjä edustavat Riihimäen seudun Reuma-tules, Riihimäen seudun invalidit, Hyvinkään seudun psoriasisyhdistys, Hausjärven kehitysvammaisten tuki ry, Riihimäen seudun omaishoitajat ja läheiset, Kanta-Hämeen Neuroyhdistys ry ja Riihimäen seudun näkövammaiset ry.

Vammaisneuvoston sihteerinä on Hausjärven kunnan hyvinvointisuunnittelija.

Kuva: Pixabay

TASA-ARVO, YHDENVERTAISUUS JA OSALLISUUS TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2025-2029

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI	HYVINVOINNIN OSA-ALUE	TOTEUTUKSEN AIKATAULU
Tieto on saavutettavaa ja monikanavaista	<ul style="list-style-type: none"> - Kotisivujen saavutettavuuden parantaminen - Analytiikkatyökalujen lisääminen sähköisissä viestimissä 	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikista kotisivujen kuvista löytyy alt-tekstit (kuvaileva); kyllä/ei - Analytiikkatyökalu otettu käyttöön kotisivuilla; kyllä/ei 	Osallisuus	2025-2029
Kunta vahvistaa osallisuuden kokemuksia ja vaikutusmahdollisuuksia	<ul style="list-style-type: none"> - Osallisuutta edistävien kuntalaistapahtumien järjestäminen - Kuntalaiskyselyn ja hyvinvointikyselyn järjestäminen kahden vuoden välein - Osallistavan budjetoinnin määrärahan säilyttäminen nykyisellä tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallisuutta edistävien kuntalaistapahtumien määrä - Kuntalaiskyselyiden määrä - Osallistavan budjetoinnin määrärahan määrä - Hyvinvointikysely: THL:n osallisuusindikaattorin tulos 	Osallisuus	2025-2029
Moninaisuus nähdään voimavarana ja rikkautena	<ul style="list-style-type: none"> - Kotoutuspalveluiden saatavuuden varmistaminen - Hausjärven kunta osallistuu seudulliseen romaniasiainryhmään 	<ul style="list-style-type: none"> - Maahanmuuttajien määrä; Sotkanet 5102 - Kunta nimeää jäsenen seudulliseen romaniasiainryhmään 	Ympäristö Henkilökohtainen toiminta ja työ	2025-2029

TASA-ARVO, YHDENVERTAISUUS JA OSALLISUUS TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2025-2029

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI	HYVINVOINNIN OSA-ALUE	TOTEUTUKSEN AIKATAULU
Palvelutilanteessa ei esiinny huonoa kohtelua, suosimista tai syrjintää	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön koulutukset - Asiakaspalautteiden kirjaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Palautekyselyiden tulokset - Asiakaspalautteet 	<p>Osallisuus Jatkuva oppiminen Turvallisuus</p>	2025-2029
Palvelut ja tilat ovat helposti saavutettavissa	<ul style="list-style-type: none"> - Esteettömyyskävelyt - Talvikunnossapito - Hausjärven palvelulinjan kehittäminen - Oitin esteettömyyttä parantavien muutoksien tekeminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointikysely: kokemus esteettömyydestä - Hyvinvointikysely: palveluiden saavutettavuus - Hyvinvointikysely: Kulkuyhteydet arjen mahdollistajana - Sotkanet; 3959 	<p>Ympäristö Turvallisuus Osallisuus</p>	2025-2029

SUUNNITELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Tasa-arvo-, osallisuus-, ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportoinnin yhteydessä.

Suunnitelman toteutumista arvioidaan tarkemmin valtuustokauden lopussa vuonna 2029.

Kuva: StockSnap, Pixabay

TASA-ARVO-, YHDENVERTAISUUS- JA OSALLISUUSUUNNITELMAN LAATIJAT

Hausjärven HYTETU-työryhmä:

Pekka Määttänen (kunnanjohtaja / puheenjohtaja), Minna-Liisa Mäkilä (hallintopäällikkö / sihteeri), Miika Peltonen (hyvinvointisuunnittelija / valmistelija), Pekka Säteri (kaavoittaja), Meri Ruuskanen (talous- ja henkilöstöjohtaja), Hanna Burke (ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö), Jouni Mattsson (tekninen johtaja), Olli-Petri Halme (talonrakennusmestari), Joonas Riihimäki, (sivistysjohtaja), Tuula Tamminen (varhaiskasvatuspäällikkö), Anu Ylimäki (kansalaisopiston rehtori), Riikka Hjelt (kirjasto- ja kulttuurijohtaja) ja Anniina Siikander (puisto-, liikunta- ja viheralueiden työnjohtaja).

Lisäksi laatimisessa ollut mukana:

Niina Arola (rehtori, Eskon koulu), Tiina Tuominen (nuoriso-ohjaaja), Jussi Uusitalo (nuoriso-ohjaaja), Jari Kovanen (liikuntasihteeri) ja Heidi Törmänen (liikunnanohjaaja).

Kuva: StockSnap, Pixabay

KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

8.10.2025 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

9.10.2025 Ympäristö- ja elinvoimalautakunta

21.10.2025 Tekninen lautakunta

17.11.2025 Kunnanhallitus

24.11.2025 Kunnanvaltuusto

25.11.2025

Kuva: Wesley Tingey, Unsplash